

Morten Thomsen Højsgaards tale ved ROMU's 90-årsjubilæum

Taler

Morten Thomsen Højsgaard
Direktør for ROMU

Dato

9. november 2019

Sted

Roskilde Museum

Det er Sundhedsstyrelsen, som anbefaler mænd at holde sig under 21 genstande om ugen, kvinder skal helst holde sig under 14 ugentlige genstande, og ingen bør nyde mere end fem genstande ad gangen.

Med den slags gode råd i baghovedet kan man jo blive helt svedt i mødet med en organisation, der ikke bare bruger over 15.000 kvadratmeter på at præsentere genstande, men som også har to magasiner, der tilsammen indeholder tæt på de 200.000 genstande. Og vi bevarer endda fatningen, mens vi nyder dem alle i store mængder, gerne i timevis og på én gang.

Genstandene er museets hjerteblod og grundessens: uroksen fra stenalderen. Stenene med håndtegn fra bronzealderen. Skatten fra jernalderen. Gudefiguren fra vikingetiden. Krucifikset fra middelalderen. Bogtrykket fra reformationen. Kunsten fra renæssancen. Brevet fra oplysningstiden. Skydetavlen fra 1800-tallet. Klemmen fra Roskilde, der gik verden rundt i forrige århundrede. Moskéens dele, der blev indsamlet helt oppe i det 21. århundrede.

Genstandene vidner om historiens gang. Genstandene illustrerer menneskers liv og tanker.

Mens man kan blive lidt verdensfjern i blikket af at indtage store mængder af Sundhedsstyrelsens genstande, så gør museets genstande verdens gang enormt konkret, nærværende og håndgribelig.

Hver genstand har sin helt egen lille historie. Samtidig har selve det at samle på genstande og sætte dem på rette hylde en historie, det er museums-historien, og det er den historie, der er genstand for vores hyldest her i samlet flok i dag.

For 90 år siden indledte visionære borgere i Roskilde nemlig arbejdet med at skabe et museum, der kunne samle genstande fra byens og egnens rige og fascinerende historie.

Den første genstand, der blev behørigt registreret i samlingen, var pudsig nok en såkaldt Ølbimbel eller en Lejle, en genstand som blev brugt til at sikre forsyninger med øl til folk, der var i marken for at arbejde i 1700- og 1800-tallet. Genstanden er skænket til Roskilde Museum af gårdejer Lauritz Jensen.

Og i kølvandet på indsamlingen af genstande, der således viste egnens historiske liv og levned, fulgte herefter så et møjsommeligt, grundigt, dygtigt og engageret arbejde udført af stadig flere mennesker med at opbygge en repræsentativ samling fra stenalderen til nyere tid, en samling, der altså i dag består af de hen ved 200.000 genstande fra Roskilde, Frederikssund og Lejre Kommuner.

Den seneste genstand, der var registreret i samlingen, da jeg sammen med samlings-ansvarlig Mette Høj gik på genstands-jagt for nogle uger siden, var en pakke med "seks partiturer og orkesterstemmer arrangeret af Palle Mikkelsen til brug under indspilningerne af Gasolin's album "Efter endnu en dag" i 1976. Partiturene er til numrene "Kloden drejer stille rundt", "Twilight birds", "De fem årstider", "Pas på svinget i Solrød", "Stenalderjazz" og "This Is My Life". Nodearkene er for de flestes vedkommende tydeligt håndskrevne, og flere steder er der tilføjet noter og forskellige rettelser. Forskellige ark er også sammensat med tape".

Fra Roskilde-egnens landkultur til hele landets rockhistorie. Det er meget symbolsk og meget slående som en indramning af, hvad ROMU fordelt over ti forskellige besøgssteder rummer og står for.

Generationers liv og skæbner og identitet omkring Roskilde Fjord er samlet her. Danmarks forvandling fra landbosamfund over industrikultur til nutidens globale oplevelsesøkonomi findes her.

Genlyd har det givet i pressen, når museets fagfolk igen og igen har været i stand til at gøre værdifulde fund, som med ét har forvandlet "hul i jorden" til noget med historisk vingesus.

Gennemgribende har de processer, sammenlægninger og investeringer været,

som i løbet af de seneste år har forvandlet det oprindelige bymuseum til noget, der i dag derude i offentligheden beskrives som en af landets førende kulturhistoriske museumsorganisationer inden for sin art.

Af hjertet tak, kæmpe tak, til ALLE, der har bidraget til den udvikling gennem 90 år i Roskilde, i Lejre, i Frederikssund Kommuner: beslutningstagere, borgmestre, forvaltninger, chefer, medarbejdere, samarbejdspartnere, frivillige, foreninger, familier, fonde, institutioner, genstandsgivere, genstandsfindere, genstandsfortolkere, gæster, brugere og de mange, mange, mange borgere, som igen og igen lægger vejen forbi og får en helt særlig oplevelse i museets smukke og prisbelønnede rammer.

Museer forsker og skaber viden ligesom universiteter, men vi adskiller os ved at have alle genstandene, magasinerne, udstillingsrummene også.

Museer står for publikumsoplevelser ligesom teatre eller koncertsteder, men vi adskiller os igen via bevaringen, autenticiteten, den faktuelle kerne, at oplevelsen bliver stående, selv når kustoden går hjem, eller strømmen svigter.

Museer driver skoletjenester og bidrager til at uddanne unge generationer, men i vores analyse er genstandsleddet det grundled og det grundlag, som alle de andre udsagn står i et særligt forhold til.

Genstandene har stabilitet og troværdighed. Genstandenes ægthed og dybe langsommelighed er et værn mod alt det, som fænomenet "fake news" desværre plager vores omgivende samfund med.

Godt, vi har ROMU. Hvis museet ikke var der, ja, så måtte vi straks samle og skabe det igen. For vi har alle brug for at kunne møde fortiden i nutiden for sammen at kunne skabe en fornuftig fremtid. Hver især har vi en historie, men museet er vi fælles om.

Vi skal, og vi vil og vi har lyst til på ROMU at bevare, åbne og udbrede kulturarven for stadig flere borgere også i de næste 90 år. Sammen med jer!

Tak igen for jeres opbakning til ROMU. Tak til Roskilde Museumsforening for at have sat det hele i gang. Tillykke til jer, og tillykke til ROMU i forening med den runde dag.

Og lad os så udtrykke stemningen, ikke ved at skåle i en genstand, men ved hjælp af en anden gedigen fødselsdagstradition: Vi skal synge et højt hurra i en fælles sang, der samtidig er signal til, at det bagefter er tid til kage, fødselsdagskage og festlige samtaler.

Tak for opmærksomheden – og syng nu rigtig godt med!

Kilde

hoejsgaard.net

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Festtale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/morten-thomsen-hoejsgaards-tale-ved-romus-90-aars-jubilaum>